

Валюта рыногу (2017-жылдын сентябрь айы)

Отчеттук мезгил ичинде валюта рыногунда улуттук валюта жыл башынан тартып 0,8 пайызга, 1 АКШ доллары үчүн 68,6585 сомго чейин бекемдеген. Рынок катышуучуларынын валюта сунушун колдоосу, эң башкысы, банктардын конвертациялоо операцияларынын натыйжасында алынган АКШ долларынын эсебинен каражаттарды депозитке жайгаштыруунун, акча которуулардын, нак эмес акчага айландыруунун, ошондой эле алынган банктар аралык кредиттердин эсебинен жүзөгө ашырылган.

Отчеттук мезгил ичинде банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү 40,0 млн АКШ долларына чейин өскөн, бул өткөн айдагы көрсөткүчтөн 22,6 пайызга көп. Кароого алынган мезгил ичинде Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы валюта интервенцияларын өткөргөн эмес.

Чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу операцияларынын жалпы көлөмү өткөн айдагы ушул эле көрсөткүчкө салыштырганда 9,0 пайызга төмөндөп, 58,5 млрд сом чегинде түптөлгөн. Бул, алмашуу бюролорунун нак акча каражаттары менен операциялар көлөмүнүн 28,8 млрд сомго чейин (-15,9 пайыз) жана коммерциялык банктардын нак акча каражаттары менен операцияларынын 25,3 млрд сомго чейин (-4,3 пайыз) төмөндөшүнөн улам келип чыккан. Коммерциялык банктардын нак эмес операцияларынын көлөмү, тескерисинче, 4,4 млрд сомго чейин (ай ичинде +22,6 пайыз) жогорулаган.

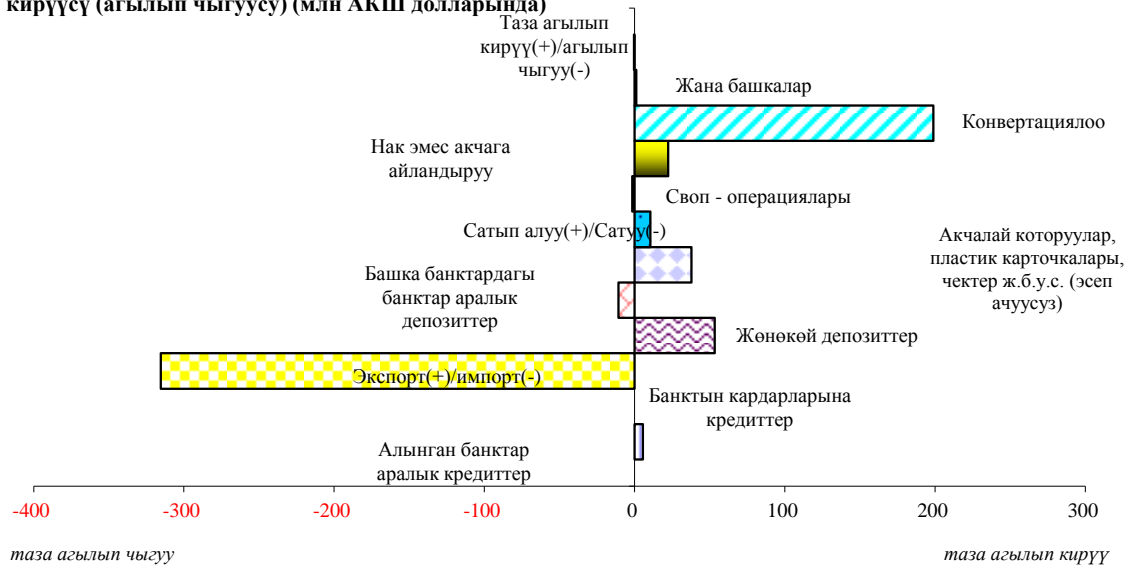
Натыйжада, отчеттук мезгилдин жыйынтыгында чет өлкө валютасындагы операциялар түзүмү төмөнкүчө катталган: алмашуу бюролорунун нак акча менен операциялары – 49,3 пайыз (-4,0 п.п.), коммерциялык банктардын нак акча менен операциялары 43,1 пайыз (+2,1 п.п.) жана коммерциялык банктардын нак эмес акча менен операциялары – 7,6 пайыз (+1,9 п.п.).

Кароого алынган мезгилде казак тенгесинде операциялар көлөмүнүн 13,5 пайызга, орус рублинде – 12,2 пайызга, АКШ долларында – 7,0 пайызга төмөндөгөн, мында евро менен ишке ашырылган операциялар – 14,7 пайызга жогорулаган.

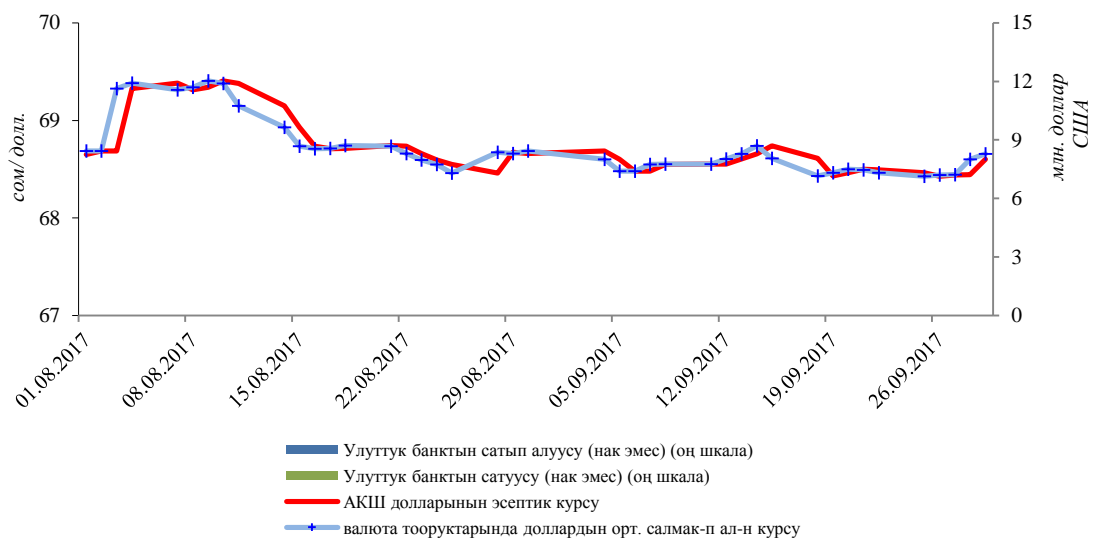
Ошентип, операциялардын жалпы көлөмүндөгү валюталардын үлүштүк катышы төмөнкүчө катталган: АКШ долларындагы операциялардын салыштырма салмагы – 56,0 пайызды (+1,1 п.п.), орус рублиндеги операциялардын үлүшү – 40,6 пайызды (-1,5 п.п.), евродо операциялардын үлүшү – 2,2 пайызды (+0,5 п.п.), казак тенгесиндеги операциялардын үлүшү – 1,2 пайызды (-0,1 п.п.) түзгөн.

Кароого алынган мезгил ичинде Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларды ишке ашырган эмес.

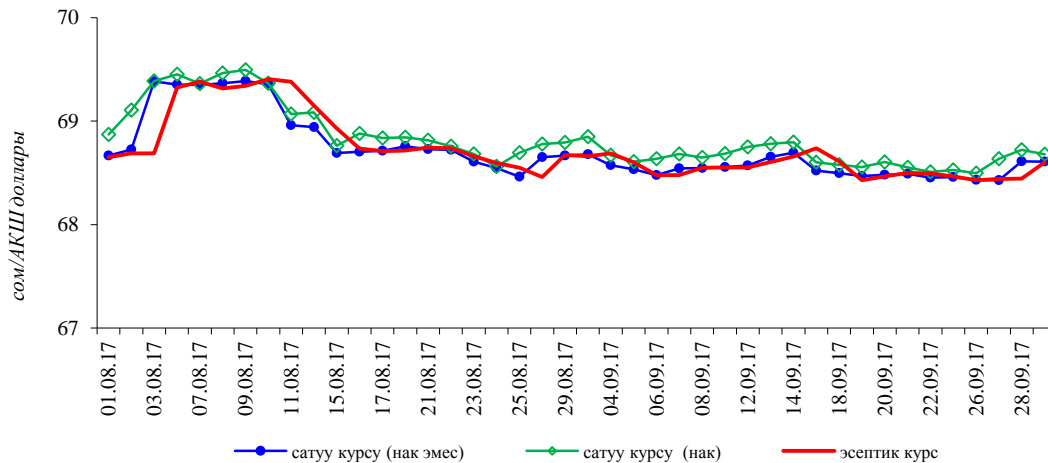
1-график. Коммерциялык банктарда нак эмес АКШ долларынын таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн АКШ долларында)

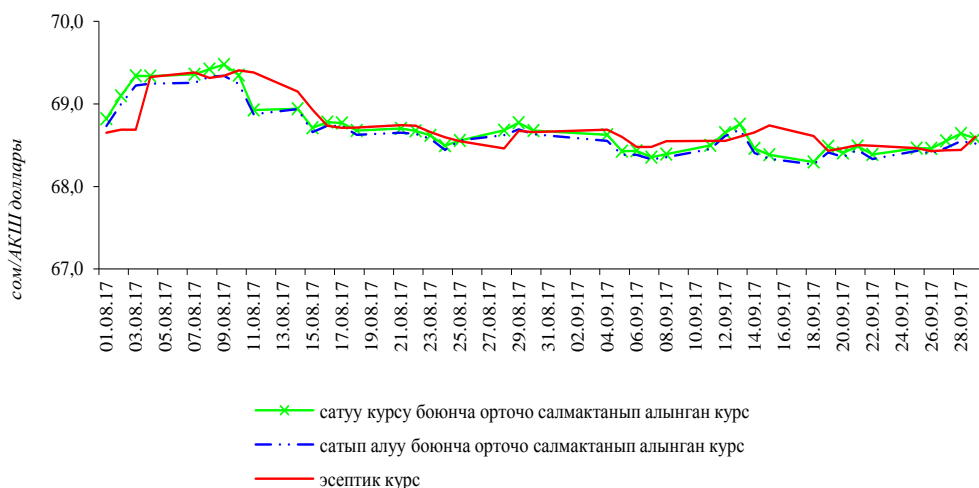
2-график. Банктар аралык валюта тооруктарында АКШ доллар курсунун динамикасы

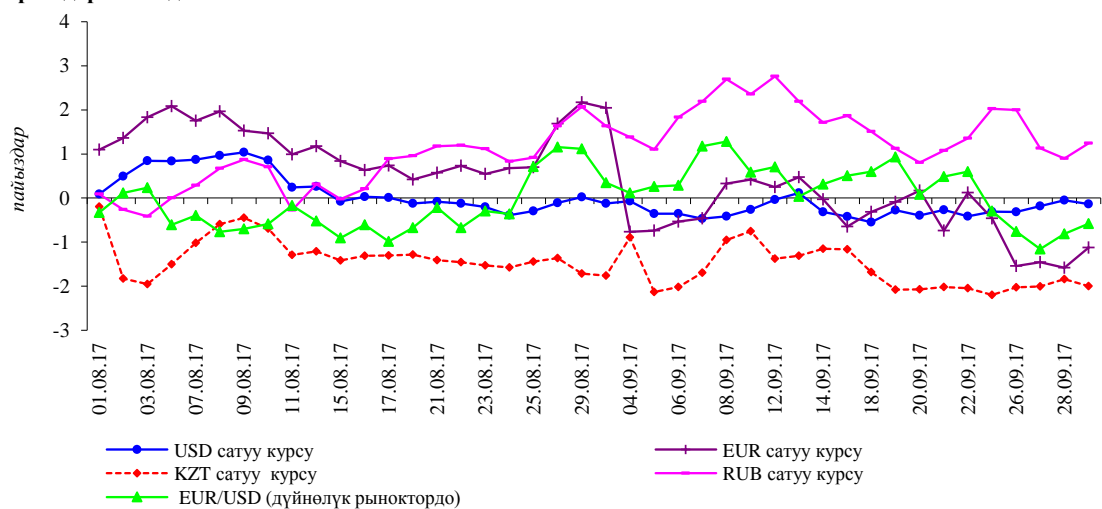
3-график. Коммерциялык банктарда нак эмес жана нак долларынын сатуу курстарынын динамикасы

4-график. Алмашуу бюролорунда АКШ доллар курсунун динамикасы

5-график. Алмашуу бюролорунда негизги валютар курсунун, алмашуу бюролорунда жана дүйнөлүк рынокторунда АКШ доллар курсунун өзгөрүү арымдарынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сoм)

миң сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес		Комм. банктардын накталай		Алмаштыруу бюролордун накталай операциялары		
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	
2016	08	42 431,9	4 698,6	11,1	21 022,2	49,5	16 711,2	39,4
	09	38 716,7	4 607,9	11,9	18 969,7	49,0	15 139,1	39,1
	10	36 794,2	3 323,4	9,0	18 462,2	50,2	15 008,6	40,8
	11	34 313,4	4 179,0	12,2	17 218,0	50,2	12 916,3	37,6
	12	34 447,2	3 348,7	9,7	18 829,0	54,7	12 269,5	35,6
2017	01	30 124,9	4 716,7	15,7	14 345,3	47,6	11 062,9	36,7
	02	28 407,2	2 906,1	10,2	14 907,4	52,5	10 593,7	37,3
	03	38 033,4	3 370,5	8,9	19 541,2	51,4	15 121,7	39,8
	04	35 522,7	3 911,6	11,0	18 998,5	53,5	12 612,6	35,5
	05	40 313,7	3 129,4	7,7	21 173,7	52,5	16 010,6	39,7
	06	38 576,2	2 914,2	7,6	22 379,7	58,0	13 282,4	34,4
	07	44 359,4	5 995,3	13,5	23 635,7	53,3	14 728,4	33,2
	08	64 314,9	3 613,0	5,6	26 399,3	41,0	34 302,6	53,3
	09	58 578,4	4 429,9	7,6	25 265,2	43,1	28 883,3	49,3

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

МЛН. СӨМ

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары			Евро		Орус рубли		Казак тенгеси		Жана башкалар	
		көлөм	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш
2016	08	42 431,9	24 457,1	58,1	942,2	1,7	15 542,0	38,9	1 466,0	1,3	24,6	0,0
	09	38 716,7	22 917,0	59,7	892,6	1,9	14 050,4	37,9	843,2	0,5	13,5	0,0
	10	36 794,2	22 164,2	60,2	920,4	2,5	12 791,7	34,8	904,8	2,5	13,0	0,0
	11	34 313,4	21 600,1	62,9	896,8	2,6	10 984,6	32,0	818,1	2,4	13,7	0,0
	12	34 447,2	20 983,3	60,9	818,2	2,4	11 918,4	34,6	713,5	2,1	13,7	0,0
2017	01	30 124,9	19 473,2	64,6	839,1	2,8	9 233,9	30,7	567,1	1,9	11,6	0,0
	02	28 407,2	17 028,7	59,9	844,8	3,0	9 926,5	34,9	596,7	2,1	10,4	0,0
	03	38 033,4	21 831,5	57,4	1 261,5	3,3	14 242,5	37,4	687,9	1,8	10,0	0,0
	04	35 522,7	21 324,3	60,0	830,4	2,3	12 692,8	35,7	665,2	1,9	10,0	0,0
	05	40 313,7	22 297,3	55,3	842,9	2,1	16 455,8	40,8	707,8	1,8	9,9	0,0
	06	38 576,2	22 251,5	57,7	851,9	2,2	14 723,5	38,2	733,1	1,9	16,2	0,0
	07	44 359,4	26 652,0	60,1	1 057,8	2,4	15 803,5	35,6	828,1	1,9	17,9	0,0
	08	64 314,9	35 304,3	54,9	1 105,1	1,7	27 068,7	42,1	822,8	1,3	13,9	0,0
	09	58 578,4	32 823,0	56,0	1 267,3	2,2	23 759,9	40,6	711,5	1,2	16,7	0,0

3-таблица. Четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү				
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	
2016	09	67,9346	76,1853	1,0756	0,2027	-1,4%	-1,0%	1,3%	-0,3%
	10	68,6538	74,8704	1,0914	0,2062	1,1%	-1,7%	1,5%	1,7%
	11	69,1565	73,2575	1,0648	0,2033	0,7%	-2,2%	-2,4%	-1,4%
	12	69,2301	72,8439	1,1413	0,2079	0,1%	-0,6%	7,2%	2,3%
2017	01	69,1338	73,9386	1,1491	0,2121	-0,1%	1,5%	0,7%	2,0%
	02	69,1298	73,1324	1,1932	0,2213	0,0%	-1,1%	3,8%	4,3%
	03	68,6069	73,6358	1,2169	0,2179	-0,8%	0,7%	2,0%	-1,5%
	04	67,5000	73,5818	1,1845	0,2147	-1,6%	-0,1%	-2,7%	-1,5%
	05	68,0492	75,8068	1,2041	0,2189	0,8%	3,0%	1,7%	2,0%
	06	69,1367	78,9956	1,1701	0,2151	1,6%	4,2%	-2,8%	-1,7%
	07	68,6500	80,3617	1,1529	0,2103	-0,7%	1,7%	-1,5%	-2,2%
	08	68,6880	82,0513	1,1695	0,2052	0,1%	2,1%	1,4%	-2,4%
	09	68,6585	80,9518	1,1834	0,2012	0,0%	-1,3%	1,2%	-1,9%

4-таблица. Алмашуу бирорунда четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо				Бир ай ичинде валюталарды сатуу				
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	
2016	09	0,3%	0,9%	0,8%	2,1%	0,1%	0,2%	0,3%	0,3%	-1,4%	0,3%	0,8%	0,5%
	10	0,3%	1,2%	0,8%	2,2%	0,1%	0,2%	0,3%	0,3%	1,0%	-1,9%	1,8%	0,4%
	11	0,1%	0,8%	0,8%	1,9%	0,1%	0,3%	0,3%	0,2%	0,7%	-1,9%	-2,4%	-0,7%
	12	0,1%	0,5%	0,3%	0,8%	0,0%	0,2%	0,4%	0,2%	0,0%	-1,1%	7,3%	2,5%
2017	01	0,1%	0,4%	0,3%	0,8%	0,1%	0,3%	0,3%	0,1%	0,0%	1,8%	1,4%	1,4%
	02	0,2%	0,4%	0,3%	0,8%	0,0%	0,2%	0,4%	0,2%	0,0%	-0,9%	3,2%	4,5%
	03	0,1%	0,4%	0,2%	0,8%	0,1%	0,3%	0,2%	0,1%	-0,9%	0,1%	2,1%	-1,4%
	04	0,2%	0,4%	0,2%	0,8%	0,1%	0,3%	0,2%	0,1%	-1,2%	0,5%	-2,5%	-1,1%
	05	0,2%	0,5%	0,2%	0,8%	0,1%	0,2%	0,4%	0,2%	0,5%	3,1%	1,1%	1,2%
	06	0,1%	0,5%	0,2%	0,8%	0,1%	0,2%	0,3%	0,2%	1,7%	4,1%	-2,6%	-1,5%
	07	0,2%	0,4%	0,3%	0,8%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	-0,7%	1,4%	-1,9%	-2,4%
	08	0,1%	0,6%	0,1%	0,8%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	-0,1%	2,0%	1,6%	-1,8%
	09	0,1%	0,3%	0,1%	0,8%	0,1%	0,3%	0,4%	0,1%	-0,1%	-1,1%	1,2%	-2,0%